

คุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูในโรงเรียนประถมศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1
THE CHARACTERISTICS CONCERT
WITH TEACHERS' SPIRITUALITY IN PRIMARY SCHOOL
UNDER THE NONTHABURI PRIMARY AREA OFFICE 1

ชมแพ พงษ์เจริญ*

หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ นนทบุรี ประเทศไทย

ChomkaePhongcharoen*

Graduate Diploma in Teacher Profession, Rajapruk University, Nonthaburi, Thailand

*E-mail: Chphon@rpu.ac.th

Received: 2021-09-08

Revised: 2021-11-19

Accepted: 2021-11-19

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูในโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นครูโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่นทบุรีเขต 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 292 คนโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีค่าความเชื่อมั่น 0.975 การวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of Variance) ผลวิจัยพบว่า 1) ครูโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 มีคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 2) การศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูในโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 พบว่า 2.1) ครูที่มีเพศต่างกัน มีคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูโดยรวมไม่แตกต่างกัน 2.2) ครูที่มีอายุต่างกัน มีคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูโดยรวมไม่แตกต่างกัน 2.3) ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2.4) ครูที่มีตำแหน่งต่างกันมีคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครู

โดยรวมเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2.5) ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกั นมีคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูโดยรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: คุณลักษณะครู จิตวิญญาณความเป็นครู ครูระดับประถมศึกษา

ABSTRACT

The purposes of this research were to study and compare the characteristics concerning teachers' spirituality in Primary school under the Nonthaburi Primary Area Office 1. The samples were 292 primary school teachers under the Nonthaburi Primary Area Office 1 in academic year of 2019. The method used was the stratified random sampling. The research instrument was rating scale questionnaire with the reliability of 0.975. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, t-test, and one-way analysis of variance. The results of the study were as follows: 1) The characteristics concerning teachers' spirituality of the primary school teachers was at the highest level both in general and in each aspect. 2) The comparative results revealed that: 2.1) With different genders, the characteristics concerning teachers' spirituality were not significantly different in general. 2.2) With different ages, the characteristics concerning teachers' spirituality were not significantly different in general. 2.3) With different educational levels, it was found significant at .01 level in general. 2.4) With different positions, it was found significant at .01 level in general. 2.5) With different work experiences, the characteristics concerning teachers' spirituality were not significantly different in general.

Keywords: Teachers' Characteristics, Teachers' Spirituality, Primary School

บทนำ

อาชีพครูนอกจากจะเป็นอาชีพที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคนและประเทศชาติ เป็นอย่างยิ่งแล้วงานของครูจะประสบความสำเร็จ ก็ต่อเมื่อสามารถทำให้ลูกศิษย์ได้เปลี่ยนแปลง พฤติกรรมไปในทางที่เจริญงอกงามโดยครูจะต้อง ประพฤติตนอยู่ในกรอบของศีลธรรมเพื่อเป็น แบบอย่างที่ดีของเยาวชนและสังคม เพราะการที่ครู จะทำหน้าที่ได้โดยสมบูรณ์ ครูจะต้องพัฒนาตนเอง ให้มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม

มีจิตวิญญาณความเป็นครู ระลึกถึงความเป็นครู ของตนจิตวิญญาณความเป็นครูเป็นคุณลักษณะ ที่แสดงซึ่งพฤติกรรมเป็นที่ประจักษ์ น่าชื่นชม และเป็นที่ยอมรับในการปฏิบัติหน้าที่ครูทั้งที่เป็น ทางการและไม่เป็นทางการด้วยคุณธรรม จริยธรรม และความปรารถนาดีมีความเข้าใจที่จะพัฒนาศิษย์ ตามศักยภาพ พร้อมกับตระหนักถึงการพัฒนา อย่างองค์รวมด้วยความจริงใจเสียสละ ใฝ่รู้ ค้นหา สร้างสรรค์ ถ่ายทอด ปลุกฝัง และเป็นแบบอย่าง

ที่ดีของสังคม (Darbavasu, 2017) นอกจากนี้ จิตวิญญาณความเป็นครูยังเป็นคุณลักษณะของ ครูดีที่เป็นตัวกำหนดให้คนรู้จักหน้าที่ความรับผิดชอบ ทุ่มเทเสียสละ เพื่อคุณภาพของลูกศิษย์ และเป็นต้น ต่อของการได้ครูดีที่พึงประสงค์ หรือครูมืออาชีพ เพราะอาชีพครูไม่ใช่ใครมาสอนก็ได้ แต่ต้องมี จิตวิญญาณความเป็นครู (Somsak, 2018) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Pajak & Blaise, (1989) กล่าวว่าจิตวิญญาณความเป็นครูจะทำให้ครู ประกอบอาชีพครูได้อย่างมีประสิทธิภาพและ ครูที่มีจิตวิญญาณมักจะมีความเป็นมิตร ดูแล เอาใจใส่ เข้าใจ ยอมรับและอดทนต่อนักเรียนของตน ประกอบกับอาชีพครูถือว่าเป็นอาชีพที่มีความ เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบุคคลในสังคม และมีส่วน ในการแก้ไขปัญหาของสังคมได้ เพื่อให้บุคลากร ในสายครูสามารถพัฒนามิติทางด้านจิตวิญญาณ เพื่อให้เป็นบุคคลสมบูรณ์พร้อมในการช่วยเหลือ ผู้อื่นได้ กล่าวอีกนัยหนึ่ง จิตวิญญาณในบริบท ด้านการศึกษา คือ จิตวิญญาณความเป็นครู ที่ผ่านมาการปฏิบัติหน้าที่ครูของผู้ประกอบ วิชาชีพครูยังประสบปัญหาสำคัญที่กลายเป็น อุปสรรคของการทำหน้าที่ของครู คือ ครูรุ่นใหม่ ขาดจิตวิญญาณ ขณะที่ครูรุ่นเก่าไม่ปรับตัว ครูรุ่นใหม่ประสบปัญหาหลายด้าน เช่น ไม่สามารถ ปฏิบัติการสอนได้จริงในห้องเรียน ขาดทักษะ ในการแก้ไขปัญหาของผู้เรียน มีปัญหาในการ ปรับตัว และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ขาดจิตวิญญาณ ความเป็นครู (Phuhanam & Punturat, 2017) สอดคล้องกับ Madilokgovit & et al., (2018) มีความเห็นว่า ปัญหาเรื่องครูขาดจิตวิญญาณ ครูมืออาชีพมากกว่าการเป็นครูอาชีพ ยังคงเป็น ปัญหาเรื้อรังที่จะส่งผลต่อผู้เรียน ถ้าไม่ได้รับการ

แก้ไขจะเป็นเงื่อนไขที่จะทำให้ความหวังของการ ปฏิรูปการศึกษา

ปัจจุบันได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ คุณลักษณะและจิตวิญญาณความเป็นครูทั้งใน ลักษณะเป็นวิชาการและการปฏิบัติ โดยมองว่า จะเป็นทางออกในการแก้ไขปัญหาในสังคมได้ ดังเช่น Laothong & Visessuvanapoom, (2010) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบวัดจิตวิญญาณ ความเป็นครู ผลการวิจัยพบว่า จิตวิญญาณ ความเป็นครูเป็นคุณลักษณะในการมีจิตใจที่ ปฏิบัติตน เพื่อนำไปสู่การเป็นที่ยอมรับและ ภาคภูมิใจในการถ่ายทอดความรู้ให้กับบุคคลอื่น ประกอบด้วย ความรับผิดชอบในหน้าที่ ความรัก ในอาชีพ ความรักและเมตตาเพื่อนมนุษย์ ความ เสียสละ ความอดทน ความยุติธรรม และการเป็น แบบอย่างที่ดี อย่างไรก็ตามปัญหาเกี่ยวกับการ ขาดจิตวิญญาณความเป็นครูที่ได้กล่าวมานั้น เป็นปัญหาทางการศึกษาที่ต้องให้ความสำคัญ ในการแก้ไขอย่างจริงจังสอดคล้องกับจรรยาบรรณครู ฉบับที่ 5 ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณวิชาชีพครู พ.ศ.2548 ในด้าน จรรยาบรรณต่อวิชาชีพที่ได้กำหนดว่าผู้ประกอบ วิชาชีพครูจะต้องรักและศรัทธาในวิชาชีพ และ เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพครู รวมทั้ง สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัย เพื่อรองรับการประเมินภายนอกของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ที่กำหนดให้มี การประเมินครูในด้านจิตวิญญาณความเป็นครู

ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องศึกษาคุณลักษณะของครูที่ดีมีจิตวิญญาณ ความเป็นครูในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1

ซึ่งเป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอาจกล่าวได้ว่า จังหวัดนนทบุรีเป็นจังหวัดปริณทล ที่อยู่ใกล้เมืองหลวงที่เป็นศูนย์กลางการจัดการศึกษาที่มีความหลากหลายทางกายภาพ ประชากร สังคม วัฒนธรรม และสภาพปัญหาต่าง ๆ มากมาย ผู้วิจัยจึงเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อศึกษาคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครู ในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 เพื่อประโยชน์ต่อองค์กรวิชาชีพครูต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1

ทบทวนแนวคิด

การวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูดังนี้

คุณลักษณะครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครู ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของนักวิชาการร่วมกับการวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น แนวคิดของ Chanasid, (2019) ที่ได้สรุปว่า คุณลักษณะของครูที่ดีต้องมีความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ มีความแม่นยำในการจัดการเรียนรู้ และมีคุณภาพสามารถถ่ายทอดความรู้ได้อย่างถูกต้อง มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรัก

และเมตตา เสียสละ จิตอาสา มีความยืดหยุ่นในการจัดการศึกษา เนื่องจากปัจจุบันผู้เรียนมีพื้นฐานต่างกัน มีอารมณ์ขันและเอาใจใส่ห่วงใย ลูกศิษย์และข้อสรุปของ Jangsawang, (2011) ความว่าคุณลักษณะของครูที่ดี หมายถึง คุณลักษณะที่ดีของครูที่ได้จากความคิดเห็นของนักการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิตลอดจนบุคคลในอาชีพต่าง ๆ ไว้ 21 ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะท่าทางดี มีความประพฤติดี มีอัธยาศัยดี มีความยุติธรรม เข้ากับคนได้ทุกชนชั้น เอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขของศิษย์ พัฒนาตนเองอยู่เสมอมีความสามารถในการทำงาน มีความเป็นผู้นำ มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีความสามารถในการสอน มีสุขภาพอนามัยที่ดี เป็นตัวของตัวเอง มีจริยธรรมสูง เข้มแข็งอดทน คล่องแคล่วว่องไว ยืดหยุ่นผ่อนปรน สติปัญญาดี มีวิจรรย์ญาณ ไม่ว้าวเมาในออบายมุขทั้งปวง งานวิจัยของ Lawthong & Visessuvanapoom, (2010) เรื่องการพัฒนาแบบวัดจิตวิญญาณความเป็นครู ผลการวิจัยสรุปว่าจิตวิญญาณความเป็นครูมี 7 องค์ประกอบได้แก่ ความรับผิดชอบในหน้าที่ ความรักในอาชีพ ความรักและเมตตาเพื่อนมนุษย์ ความเสียสละ ความอดทน ความยุติธรรม และการเป็นแบบอย่างที่ดีงานวิจัยของ Thongpetchdasho, (2013) เรื่องจิตวิญญาณความเป็นครูกับความก้าวหน้าในอาชีพที่พยากรณ์ความทุ่มเทในการทำงานของครู ผลการวิจัยพบว่า 1) ความทุ่มเทในการทำงานของครูจิตวิญญาณความเป็นครู และความก้าวหน้าในอาชีพรวมอยู่ในระดับสูง 2) จิตวิญญาณความเป็นครูโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความทุ่มเทในการทำงานของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ความก้าวหน้าในอาชีพโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความ

ทุ่มเทในการทำงานของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 4) จิตวิญญาณความเป็นครู ด้านการ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ ด้านความรัก ความเมตตา ต่อศิษย์ ด้านความซื่อสัตย์ และความก้าวหน้า ในอาชีพ ด้านความก้าวหน้าในการพัฒนาตนเอง ด้านความก้าวหน้าในเงินเดือน สามารถร่วมกัน พยากรณ์ความทุ่มเทในการทำงานของครูได้ร้อยละ 52.60 งานวิจัยของ Kaensan, (2017) เรื่องการ พัฒนาตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครูของครูสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า จิตวิญญาณความเป็นครูของครูมี 7 องค์ประกอบหลัก คือ การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ การมีมนุษยสัมพันธ์ ที่ดี และมีความเป็นกัลยาณมิตร การเป็นแบบอย่าง ที่ดี การมีจิตวิทยาในการสอน ความรักและศรัทธา ในวิชาชีพ การมีคุณธรรมและจริยธรรม และ ความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์ รวมถึงงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เมื่อนำมาสังเคราะห์ร่วมกันสามารถ สรุป คุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครู ได้ 5 ด้าน คือ 1) การเป็นแบบอย่างที่ดี 2) ความ

เสียสละ 3) ความรักและศรัทธาในอาชีพครู 4) ความรักและเมตตาต่อศิษย์ 5) การศึกษา หาความรู้อยู่เสมอ

สมมติฐาน

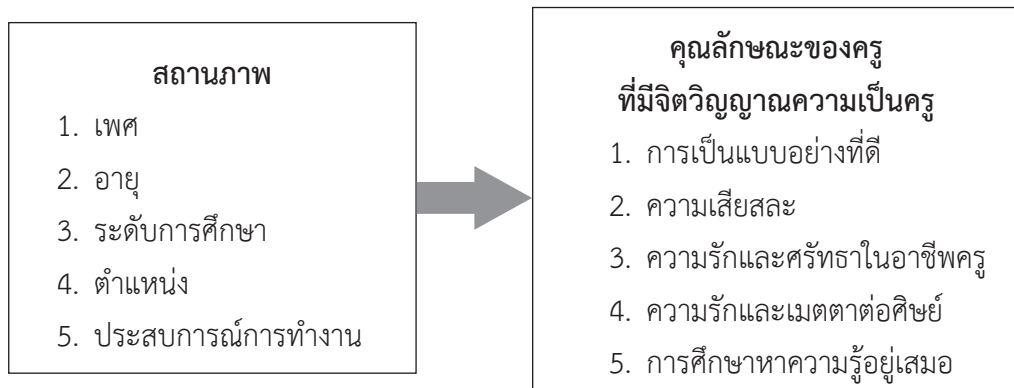
ครูโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 ที่มีสถานภาพต่างกัน มีคุณลักษณะของครูที่มี จิตวิญญาณความเป็นครูแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาคุณลักษณะ ของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูโดยอาศัย กรอบแนวคิดที่ได้จากการค้นคว้าเอกสาร และ งานวิจัยของนักวิจัย นักการศึกษา นักวิชาการต่าง ๆ ที่ศึกษาค้นพบมากำหนด ผลจากการสังเคราะห์พบว่า คุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครู ผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 จำนวน 1,209 คน ปีการศึกษา 2562

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 จำนวน 292 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดโรงเรียน โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยของการสุ่ม กำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างจากสัดส่วนของประชากรในแต่ละโรงเรียน

2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วยตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ตอนที่ 2 แบบสอบถามคุณลักษณะครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครู เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ 1) นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา โดยหาค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับข้อคำถาม (Index of Item-Objective congruence : IOC) พบว่ามีค่า IOC ระหว่าง 0.80-1.0 และ 2) การทดลองใช้เครื่องมือกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ซึ่งผลการประเมิน

มีอำนาจจำแนกระหว่าง 0.25 – 0.75 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีของ Cronbach ผลการประเมินค่าความเชื่อมั่น 0.975

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามให้โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นครูโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 จำนวน 292 ฉบับ ด้วยตนเองหลังจากนั้นผู้วิจัยรับแบบสอบถามคืนจากครูโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างกลับคืนมาด้วยตนเองโดยกำหนดระยะเวลา 1 เดือน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมทางสถิติ เพื่อหาค่าความแปรปรวนหรือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance) หรือ การทดสอบค่าที (t-test)

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการเปรียบเทียบโดยการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัย

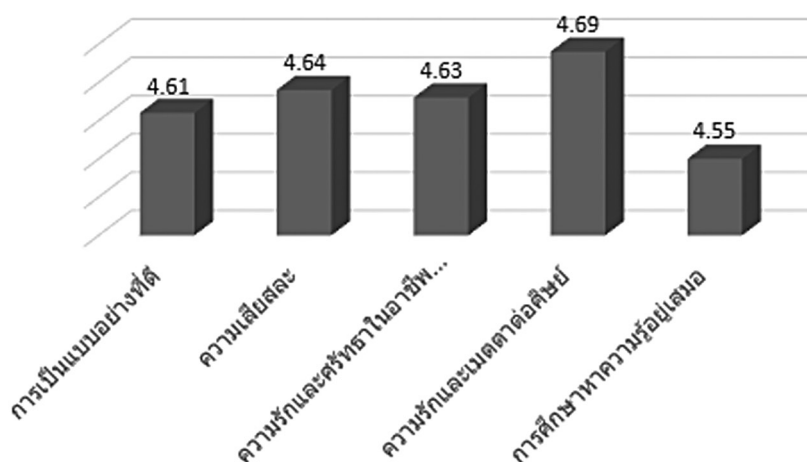
ผลการวิจัยคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครู และผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครู ในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าสถิติพื้นฐานคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1

คุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูด้าน	Mean	SD	ความหมาย	ลำดับ
1. การเป็นแบบอย่างที่ดี	4.61	0.41	มากที่สุด	4
2. ความเสียสละ	4.64	0.43	มากที่สุด	2
3. ความรักและศรัทธาในอาชีพครู	4.63	0.42	มากที่สุด	3
4. ความรักและเมตตาต่อศิษย์	4.69	0.41	มากที่สุด	1
5. การศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ	4.55	0.48	มากที่สุด	5
โดยรวม	4.63	0.39	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 พบว่า คุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.63) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับ

มากที่สุดเช่นกัน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้แก่ ด้านความรัก และเมตตาต่อศิษย์ ด้านความเสียสละ ด้านความรักและศรัทธาในอาชีพครู ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี และด้านการศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ

ภาพที่ 2 ค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูในโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูในโรงเรียนประถมศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชนานนทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ

คุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณ ความเป็นครู	เพศ				t	p-value
	ชาย (96)		หญิง (196)			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. การเป็นแบบอย่างที่ดี	4.67	0.40	4.59	0.42	1.73	.09
2. ความเสียสละ	4.67	0.42	4.62	0.44	0.99	.32
3. ความรักและศรัทธาในอาชีพครู	4.68	0.41	4.61	0.42	1.25	.21
4. ความรักและเมตตาต่อศิษย์	4.71	0.41	4.68	0.41	0.53	.60
5. การศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ	4.64	0.43	4.51	0.51	2.21*	.03
โดยรวม	4.68	0.38	4.60	0.39	1.52	.13

หมายเหตุ : * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า คุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูโดยรวมและรายด้านของครูชายและครูหญิงไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้าน

การศึกษาหาความรู้อยู่เสมอเพียงด้านเดียว ครูชายแตกต่างจากครูหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครู ในโรงเรียนประถมศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นบุรี เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง

คุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณ ความเป็นครู	ตำแหน่ง				t	p-value
	ข้าราชการครู (153)		ครูอัตราจ้าง (139)			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. การเป็นแบบอย่างที่ดี	4.67	0.36	4.55	0.46	2.52**	.01
2. ความเสียสละ	4.68	0.39	4.59	0.47	1.85	.07
3. ความรักและศรัทธาในอาชีพครู	4.71	0.36	4.56	0.47	3.11**	.00
4. ความรักและเมตตาต่อศิษย์	4.74	0.38	4.64	0.45	2.01*	.05
5. การศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ	4.62	0.44	4.47	0.52	2.79*	.01
โดยรวม	4.68	0.34	4.56	0.43	2.74**	.01

หมายเหตุ : * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม
ที่มีตำแหน่งต่างกันมีคุณลักษณะของครูที่มี
จิตวิญญาณความเป็นครูโดยรวมและรายด้าน
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.1 และ .05

ยกเว้นด้านความเสียสละเป็นด้านเดียวที่ผู้ตอบ
แบบสอบถามที่มีตำแหน่งต่างกัน คุณลักษณะ
ของครูไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครู ในโรงเรียนประถมศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 จำแนกตามอายุ

คุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณ ความเป็นครู	ไม่เกิน 30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51 ปี ขึ้นไป	F-ratio	p-ratio
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$		
1.การเป็นแบบอย่างที่ดี	4.59	4.59	4.69	4.78	1.54	.21
2.ความเสียสละ	4.65	4.59	4.70	4.66	0.64	.59
3.ความรักและศรัทธาในอาชีพครู	4.61	4.60	4.73	4.81	2.05	.11
4.ความรักและเมตตาต่อศิษย์	4.67	4.67	4.79	4.73	0.93	.43
5.การศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ	4.54	4.50	4.68	4.62	1.61	.19
โดยรวม	4.61	4.59	4.72	4.72	1.42	.24

หมายเหตุ: ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกันเพิ่ม มีนัยสำคัญ
ที่มีช่วงอายุแตกต่างกัน มีคุณลักษณะของครูที่มี ทางสถิติที่ระดับ .01
จิตวิญญาณความเป็นครูโดยรวมและรายด้าน

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครู ในโรงเรียนประถมศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา

คุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณ ความเป็นครู	ต่ำกว่า ปริญญาตรี	ปริญญา ตรี	ปริญญาโท หรือสูงกว่า	F-ratio	p-ratio
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	สูงกว่า $\bar{X}$		
1. การเป็นแบบอย่างที่ดี	4.52	4.59	4.76	3.54*	.03
2. ความเสียสละ	4.51	4.61	4.82	4.95*	.01
3. ความรักและศรัทธาในอาชีพครู	4.59	4.61	4.81	4.65*	.01
4. ความรักและเมตตาต่อศิษย์	4.59	4.67	4.83	3.16*	.04
5. การศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ	4.58	4.52	4.70	2.58	.08
โดยรวม	4.56	4.60	4.79	4.40**	.01

หมายเหตุ: ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษา
ต่างกันมีคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครู
โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ยกเว้นด้านการศึกษา
หาความรู้อยู่เสมอเป็นด้านเดียวที่ผู้ที่มีระดับการศึกษา
ต่างกันมีคุณลักษณะของครูไม่แตกต่าง

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครู ในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

คุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณ ความเป็นครู	ไม่เกิน 30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51 ปี ขึ้นไป	F-ratio	p-ratio
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$		
1. การเป็นแบบอย่างที่ดี	4.57	4.66	4.81	4.85	3.44*	.02
2. ความเสียสละ	4.61	4.67	4.71	4.83	1.03	.38
3. ความรักและศรัทธาในอาชีพครู	4.59	4.68	4.81	4.83	2.57	.06
4. ความรักและเมตตาต่อศิษย์	4.66	4.74	4.78	4.93	1.80	.15
5. การศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ	4.51	4.57	4.78	4.74	1.80	.15
โดยรวม	4.59	4.66	4.78	4.83	1.27	.08

หมายเหตุ: ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 คุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำได้แก่ ด้านความรัก และเมตตาต่อศิษย์ ด้านความเสียสละ ด้านความรักและศรัทธาในอาชีพครู ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี และด้านการศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ

2. ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ข้อที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา อายุ ประสบการณ์การทำงานดังนี้

2.1 จำแนกตามเพศ คุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูโดยรวมและรายด้านของครูชายและครูหญิงไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการศึกษาหาความรู้อยู่เสมอเพียงด้านเดียว ครูชายแตกต่างจากครูหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 จำแนกตามตำแหน่งในการทำงาน ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีตำแหน่งต่างกัน มีคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านความเสียสละเป็นด้านเดียวที่ผู้ตอบ

แบบสอบถามที่มีตำแหน่งต่างกัน มีคุณลักษณะของครูไม่แตกต่างกัน

2.3 จำแนกตามอายุผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุแตกต่างกัน มีคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูโดยรวมและรายด้านทุกด้านมีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน

2.4 จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน ยกเว้นด้านการศึกษาหาความรู้อยู่เสมอเป็นด้านเดียว ผู้ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีคุณลักษณะของครูไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ กลุ่มปริญญาโทหรือสูงกว่าแตกต่างกับกลุ่มครูต่ำกว่าปริญญาตรีในทุกด้าน กลุ่มปริญญาโทหรือสูงกว่าแตกต่างกับกลุ่มครูปริญญาตรีใน 2 ด้าน ความเสียสละและด้านความรักและศรัทธาในอาชีพครู

2.5 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีเพียงด้านเดียว มีคุณลักษณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่กลุ่มครูช่วงประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี มีคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีแตกต่างจากครูช่วงประสบการณ์การทำงานระหว่าง 20-29 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงาน 30 ปีขึ้นไป

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 มีประเด็นที่จะอภิปรายดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 คุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมและรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านความเสียสละ ด้านความรักและศรัทธาในอาชีพครู ด้านความรักและเมตตาต่อศิษย์ และด้านการศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Jangsawang, (2011) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องประสบการณ์การของการเป็นครู ผู้มีจิตวิญญาณความเป็นครู การศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา ผลการวิจัยพบว่า การมีครูของตนเองเป็นต้นแบบของการทำงาน เป็นครูที่ดีและมีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับครูต้นแบบของตนเองในลักษณะได้พบเห็นการกระทำหรือแสดงออกของครูต้นแบบที่ปฏิบัติต่อนักเรียน หรือมีโอกาสได้ใกล้ชิด และได้รับการดูแลช่วยเหลือจากครูต้นแบบทำให้เกิดจิตวิญญาณความเป็นครู สอดคล้องกับงานวิจัยของ Khothawee, (2014) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของจิตวิญญาณความเป็นครูจะต้องมีความเสียสละ มีความรัก ศรัทธาในวิชาชีพครู การเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ ความรักเมตตาต่อศิษย์ และความรับผิดชอบของนักเรียนว่า

มีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และมีศักยภาพ มีแรงจูงใจ ให้แสดงภาวะผู้นำออกมาเพิ่มขึ้น มีความสุข มีความภาคภูมิใจในอาชีพครู สอดคล้องกับงานวิจัยของ Prasantree, (2019) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการปลูกฝังจิตวิญญาณความเป็นครู ผลการวิจัยพบว่าครูต้องมีความรัก ความเมตตาต่อศิษย์ มีใจผูกพัน ด้วยความห่วงใยศิษย์ แนะนำให้กำลังใจ แก่ศิษย์ มีใจเป็นกลาง ปฏิบัติตนต่อศิษย์โดยเท่าเทียมกัน มีจิตใจโอปอ้อมอารี มีความรักต่อศิษย์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Somsak, (2018) ได้ศึกษาวิจัยเรื่ององค์ประกอบและตัวชี้วัดจิตวิญญาณความเป็นครูของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่าองค์ประกอบการจัดกระบวนการเรียนรู้ เป็นแบบอย่างที่ดี ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ คุณธรรม จริยธรรม ก้าวทันและใช้เทคโนโลยีพัฒนาตนเอง ซึ่งองค์ประกอบด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้เป็นองค์ประกอบที่อธิบายจิตวิญญาณความเป็นครูได้มากที่สุด

2. ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครู ในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 พบว่า

2.1 ครูที่มีเพศต่างกันมีคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลกระทบไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ประกอบอาชีพครู มักจะได้รับการยกย่องจากสังคมว่า เป็นผู้ที่มีเกียรติ เป็นผู้เต็มเต็ม “ลูกศิษย์” ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งกาย วาจา ใจ ด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู ไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิงก็ตาม ผู้ประกอบ

วิชาชีพครูต้องให้ความสำคัญกับการเป็นแบบอย่างที่ดี มีความเสียสละ มีความรักและศรัทธา ในอาชีพครู และมีความรักความเมตตาต่อศิษย์ เพื่อให้เหมาะสมกับการที่ได้รับการยกย่องจากสังคม สอดคล้องกับที่ Jecnrat, (2018) กล่าวว่า การปฏิบัติงานในองค์กรย่อมแตกต่างกันไปตามเพศ เมื่อถือความแตกต่างเป็นเกณฑ์แล้ว ผู้ที่เป็นเพศชายหรือเพศหญิง จะคิดเหมือนบุคคลที่เป็นเพศเดียวกันทั้งหมด และจะต้องคิดต่างไปจากบุคคลที่มีเพศตรงกันข้าม ในความเป็นจริงแล้ว ไม่ว่าจะเป็นเพศชาย หรือเพศหญิงก็อาจคิดเหมือนกันได้ในบางเรื่อง เพศชายบางคนอาจคิดเหมือนเพศหญิงบางคนได้ จึงทำให้มีหลักฐานเชื่อได้ว่าความคิดเห็นของแต่ละเพศไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูที่มีอายุต่างกัน มีคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจิตวิญญาณ เป็นความรู้สึกภายในบุคคล เกี่ยวกับความเชื่อ ค่านิยม ความรู้สึกที่ครูจะต้องปฏิบัติเพราะถ้าครูไม่มีจิตวิญญาณความเป็นครู ย่อมไม่สามารถประกอบอาชีพนี้ได้อย่างมีคุณภาพ และเป็นที่ยอมรับของสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chantrarachai, (2008) ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความเป็นครู คือ อายุ ดังนั้นครูที่มีช่วงอายุต่างกัน จึงมีคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูไม่แตกต่างกัน

2.3 ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐาน

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณ ความเป็นครูต้องเกิดจาก “ใจ” หรือ “จิตสำนึก” เป็นผู้เสียสละ รักและศรัทธาในอาชีพ ทุ่มเทในการ ปฏิบัติหน้าที่ ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chuengcharoenrat, (2012) ผลการวิจัยพบว่าครูที่มีระดับการศึกษา ปริญญาโทหรือสูงกว่า มีความเข้าใจในนโยบาย การศึกษา มีการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ครุมากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี สอดคล้องกับ งานวิจัยของ Subviriyakul, (2018) ผลการวิจัยพบว่าครูกลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตเบญจสิริ ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีระดับการปฏิบัติตน ตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 ครูที่มีตำแหน่งต่างกันมีคุณลักษณะ ของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูโดยรวมเฉลี่ย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานทั้งนี้อาจเป็น เพราะจิตวิญญาณมีความเป็นเอกัตตา หรือ ปัจเจก-บุคคล เป็นตัวตนที่มีลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล ในการปฏิบัติตนเพื่อนำไปสู่การเป็นที่ยอมรับและ ภาคภูมิใจในการถ่ายทอดความรู้ ให้กับบุคคลอื่น ในการปฏิบัติตนตามหน้าที่ครู การปฏิบัติต่อศิษย์ ดังนั้น ครูที่มีตำแหน่งต่างกันตามภาระหน้าที่ งานที่รับผิดชอบทั้งงานสอน งานพิเศษ งานบริหาร ตามที่โรงเรียนมอบหมาย จึงทำให้ข้าราชการครู ต้องประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในกรอบของจรรยาบรรณ วิชาชีพ คุณธรรม ระเบียบวินัย เพื่อให้ครูมีชื่อเสียง

มีเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ มีความเป็นครู และมีจิตวิญญาณความเป็นครู สอดคล้องกับงานวิจัย (Somjit & Phrommun, 2018) ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารที่มีตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา มีความ คิดเห็นต่อการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจังหวัดชุมพร ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5 ครูที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่างกัน มีคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณ ความเป็นครู โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็น ตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประสบการณ์ เป็นระยะเวลาทั้งหมดที่ทำงานในสายอาชีพครู การเป็นแบบอย่างที่ดีเป็นการประพฤติตน ดีงาม ระมัดระวังในการกระทำ การพูดของตนอยู่เสมอ ระยะเวลาของการทำงานของคนที่ปฏิบัติงาน เวลานาน จะมีความเหนื่อยหนายน้อยกว่าคน ที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานน้อย ทั้งนี้เพราะ วัยวุฒิและประสบการณ์ที่มีมากขึ้นทำให้บุคคล มองการณ์ไกล สุขุมรอบคอบยิ่งขึ้น และ ประสบการณ์ทำงานเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ พฤติกรรมการปฏิบัติงานของคนในองค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ Thangphetdejo, (2013) ผลการวิจัยพบว่าครูในโรงเรียนประถม ศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาที่ 12 มีความทุ่มเทในการ ทำงานระดับมากเมื่อจำแนกตามประสบการณ์ การทำงานของครูพบว่าไม่มีความแตกต่างกัน

REFERENCES

- Chanasid, D. (2019). **A causal model of promoting teacher spirituality for University students in the faculty of education western resional Rajabhat University** Thesis of Faculty of Education, Doctoral Degree Program.
- Chantrarachai, P. (2008). **The causal relationship model of professional teachers in basic education schools.** Master of Educational thesis in Education Management. Graduate school. Naresuan University.(in Thai)
- Chuangcharoenrat, C. (2012). **Analysis of teachers' perception and performance based on educational policy.** Master's degree thesis in Research and Educational Psychology. Chulalongkorn University. (in Thai)
- Darbavasu, S. (2017). Strategies for developing teacher spirituality to enhance professional teacher of students in faculty of education Suan sunandha Rajabhat University Rajaphruek Journal. 15 (9), 1-10. (in Thai)
- Education Council Secretariat. (2008). **Research report on teacher competency and development guidelines in a changing society.** Bangkok: Education Council Secretariat. (in Thai)
- Jangsawang, T. (2011). **Teacher spirituality experience : A phenomenology study.** Doctoral degree thesis. (Applied Behavioral Science Research). Bangkok. Graduate school. Srinakharinharawit University. (in Thai)
- Jeenrat, T. (2018). Teacher's performance motivation in private schools which locate in Phetchahun Primary Education service Area 3 Educational Management, College of Education. Dhurakitbandit University. (in Thai)
- Kaensan, P. (2017). **Developing indicators of Spirituality of Teachers under the Office of the Basic Education Commission.** Nakhon Phanom University Journal, 7(1), 7-15 (in Thai)
- Khothawee, S. (2014). **The development of instructional model with education approach to enhance teacher spirituality for Rajabhat University student teacher.** Doctor of Philosophy thesis in Curriculum and instruction Naresuan University. (in Thai)
- Lawthong, N. & Visessuvanapoom, P. (2010). **Report on the development of teacher spirituality scale.** Bangkok : Faculty of Education. Chulalongkorn University. (in Thai)

- Madilokgowit, C. & et al. (2018). **Guidelines for the development of the teachers spirituality for pre-service and in-service teacher**. Bangkok : Office of the National Research Council. (in Thai)
- Ngamkanok, S. (2017). **Courses for developing teachers and educational personel before being appointed and promoted to academic status**. Bangkok. Office of the Basic Education Commission. (in Thai)
- Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 1. (2019). **School office of the academic year 2019**. Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 1. Nonthaburi Province. (in Thai)
- Pajak, E. & Blaise, J. (1989). The impact of teacher's personal lives on professional role enactment: Aqualitation analysis, American Educational Research Journal. (26) 2, 283-310
- Phuhanam, K. & Phanthurat, S. (2017). **The development of teacher spirituality scale and criterion of the students in Faculty of Education**. Phitsanulok : Phibunsongkhram Rajabhat University. (in Thai)
- Pornsima, D. & et al. (2007). **Teacher professional Development**. Bangkok National Education Board Publishing House (in Thai)
- Prasantree, T. (2019). **Teacher's spiritual cultivation**. Journal of curriculum and instruction Sakon Nakhon Rajabhat University. 10 (29) 153-165 (in Thai)
- Somjit, K. & Phrommun, P. (2018). **Conduct in accordance with the professional ethics of the school teachers in Chumporn Primary Educational Service Area Office**. Journal of Education, Suandusit Graduate School, 14 (2), 17-31. (in Thai)
- Somsak, M. (2018). **Components and indicators of teacher spirituality of education students in Rajabhat University**. Southern Technology Journal. 11(1), 51-58. (in Thai)
- Srisa – an, W. (2008). **Wichit Srisa – an's discourse**. Bangkok. Aksorn – Thai Company Limited Partnership. (in Thai)
- Subviriyakul, P. (2018). Professional ethics of teachers of the Saha Campus Benchasiri School Group under the district office of Secondary Education Service. Area2 Master of Education Thesis in Educational Administration Graduate school, Ramhamhaeng University. (in Thai)

The Royal speech of the Crown Prince Maha Vachiralongkorn on the occasion of senior teachers attending to receive badges of honov and financial assistance, at the Dusitalai Hall, on November 10, 1994. (in Thai)

Tongpetchdacho, P. (2013). **Teacher spirituality and career Advancement Predicting job involvement of teacher** Master of Arts thesis in Industrial and Organizational Psychology. Bangkok: Graduate school. King Mongkut's University of Technology North Bangkok. (in Thai)

.....